

Ба шурои диссертациони 6D.KOA-079-и назди Институту фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ (734025, ш.Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33)

Такриз

ба автореферати кори диссертациони Иброҳимов Саидакрам Саиданварович дар мавзуи «Нақши Пешвои миллат дар пешбарии барномаҳои рушди глобалӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 5.6.4. Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ

Равандҳои ҷаҳонии даҳсолаҳои охир нишон медиҳанд, ки рушди глобалӣ дигар танҳо ба масъалаҳои пешрафти иқтисодӣ ё густариши муносибатҳои байналмилалӣ маҳдуд намегардад. Тағйирёбии иқлим, норасоии захираҳои табиӣ, шиддат гирифтани низоъҳои сиёсӣ, афзоиши нобаробарии иҷтимоӣ, таҳдидҳои фаромиллӣ ва заиф гардидани механизмҳои анъанавии танзими байналмилалӣ ҷомеаи ҷаҳониро ба ҷустуҷӯи шаклҳои нави ҳамкорӣ водор менамоянд. Дар ҷунин шароит омӯзиши саҳми давлатҳо ва роҳбарони сиёсии онҳо дар пешниҳод ва пешбурди барномаҳои рушди устувор аҳамияти махсус пайдо мекунад.

Мавзуи интихобнамудаи Иброҳимов Саидакрам Саиданварович ба ҳамин доираи масъалаҳо бахшида шуда, аз ҷиҳати илмӣ ва сиёсӣ саривақтӣ мебошад. Мубрамияти он дар он ифода меёбад, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти роҳбарии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар самтҳои сулҳу амният, об, иқлим, ҳифзи пирияхҳо ва рушди устувор як қатор ташаббусҳои байналмилалиро пешниҳод намудааст. Аз ин рӯ, муайян намудани заминаҳои ташаккул, муҳтавои сиёсӣ ва аҳамияти ҷаҳонии ташаббусҳои мазкур вазифаи муҳимми илми сиёсии ватанӣ ба ҳисоб меравад.

Аз муҳтавои автореферат бармеояд, ки мақсади таҳқиқот ба муайян намудани нақши Пешвои миллат дар пешбарии барномаҳои рушди глобалӣ равона гардидааст. Барои расидан ба ин мақсад муаллиф масъалаҳои моҳият ва аҳамияти рушди глобалӣ, табиати бӯхронҳои ҷаҳонӣ, механизмҳои таъмини рушди устувор, вазъи Тоҷикистон дар шароити таҳдидҳои глобалӣ ва хусусиятҳои ташаббусҳои байналмилалӣи Пешвои миллатро мавриди омӯзиш қарор додааст. Объекту предмет, фарзия ва вазифаҳои таҳқиқот бо ҳамдигар робитаи мантиқӣ дошта, ба ифшои мавзӯ мусоидат мекунанд.

Навгони илмии кор дар он ифода меёбад, ки нақши Пешвои миллат дар пешбарии барномаҳои рушди глобалӣ ҳамчун масъалаи мустақили сиёсатшиносӣ мавриди таҳқиқи маҷмӯӣ қарор гирифтааст. Муаллиф кӯшиш намудааст, ки ташаббусҳои байналмилалӣи Пешвои миллатро на ҳамчун рӯйхати чорабиниҳои сиёсӣ, балки ҳамчун низоми муайяни ғояҳо ва амалҳои ба сулҳ, рушди устувор ва ҳамкориҳои байналмилалӣ нигаронидашуда таҳлил

намояд. Муайян намудани мавқеи Тоҷикистон дар шароити бӯҳрони глобалии рушд ва асоснок кардани аҳаммияти ҳамкорихои нави сиёсӣ низ аз натиҷаҳои назарраси таҳқиқот мебошанд.

Боби якуми диссертатсия хусусияти назариявӣ методологӣ дорад. Дар он рушди глобалӣ ҳамчун раванди бисёрҷанбае шарҳ дода мешавад, ки унсурҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, экологӣ ва фарҳангиро фаро мегирад. Муаллиф назарияҳои гуногуни рушди ҷаҳонӣ ва масъалаи гузариш ба рушди устуворро баррасӣ карда, бӯҳрони глобалро ҳамчун ҳалалдоршавии мувозинати низоми ҷаҳонӣ маънидод менамояд. Таҳлили гузаронидашуда нишон медиҳад, ки ҳалли мушкилоти муосир танҳо тавассути имкониятҳои як давлат ё як созмони байналмилалӣ имконпазир набуда, ҳамоҳангсозии ғайрияшартии ҳамаи субъектҳои муносибатҳои байналмилалиро талаб мекунад.

Дар боби дуюм масъала аз сатҳи назариявӣ ба сатҳи сиёсати амалӣ интиқол меёбад. Муаллиф шаклҳои нави ҳамкории сиёсиро ҳамчун воситаи зарурии расидан ба рушди устувор таҳлил намуда, принсипҳои баробарӣ, эътимод, масъулияти муштарак ва муколамаро асоси чунин ҳамкорӣ мешуморад. Дар ҳамин замина, таъсири бӯҳронҳои ҷаҳонӣ ба Тоҷикистон баррасӣ гардидааст. Тоҷикистон ҳамчун кишвари кӯҳистонӣ ва дорои мавқеи мураккаби геополитикӣ ба пайомадҳои тағйирёбии иқлим, обшавии пирияхҳо, мушкилоти амниятӣ ва ноустувории иқтисодии ҷаҳонӣ осебпазир мебошад. Ҳамзамон, муаллиф нишон медиҳад, ки кишвар дар пешниҳоди роҳҳои ҳалли баъзе масъалаҳои глобалӣ мавқеи ғайриодӣ дорад.

Боби сеюм мазмуни асосии мавзӯи диссертатсияро фаро мегирад. Дар он ғайрияшартии байналмилалӣи Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар самти сулҳи ҷаҳонӣ ва рушди устувор арзёбӣ гардидааст. Пешниҳоди «Даҳсолаи таҳкими сулҳ ба хотири наслҳои оянда», ташаббусҳои марбут ба дипломатияи об, ҳифзи пирияхҳо ва тағйирёбии иқлим ҳамчун бахшҳои ба ҳам алоқаманди сиёсати ташаббускоронаи Тоҷикистон баррасӣ мешаванд. Муаллиф робитаи таҷрибаи сулҳофаринии Тоҷикистонро бо пешниҳодҳои байналмилалӣи Пешвои миллат нишон дода, сулҳро шартӣ бунёдии расидан ба ҳадафҳои рушди устувор арзёбӣ менамояд.

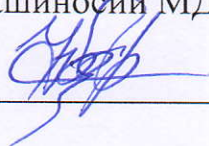
Эътимоднокии ҳулосаҳо бо истифодаи осори олимони ватанию хориҷӣ, санадҳои расмӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуҷҷатҳои созмонҳои байналмилалӣ, матни паёмҳо ва суханронӣҳои Пешвои миллат таъмин гардидааст. Натиҷаҳои асосии диссертатсия дар 7 таълифоти илмӣ, аз ҷумла 4 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшаванда ва 3 мақола дар маҷмуаи маводи конференсияҳо инъикос ёфтаанд. Автореферат муҳтавои диссертатсия, навиҳои илмӣ, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда ва ҳулосаҳои муаллифро ба таври кофӣ бозгӯ мекунад.

Дар маҷмӯъ, автореферат аз анҷом ёфтани таҳқиқоти муваффақ ва дорои натиҷаҳои илмӣ шаҳодат медиҳад. Диссертатсияи Иброҳимов Саидакрам Саиданварович дар мавзӯи «Нақши Пешвои миллат дар пешбарии барномаҳои рушди глобалӣ» ба талаботи муқарраргардида барои диссертатсияҳои номзадӣ ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣи номзоди илмӣҳои

сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 5.6.4. Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ мебошад.

Муқарриз:

доктори фалсафа (PhD)-доктор
аз рӯйи ихтисоси 6D050200-Сиёсатшиносӣ
ассистенти кафедраи фанҳои
ҷомеашиносии МДТ “ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино”

Тошов Х.М.

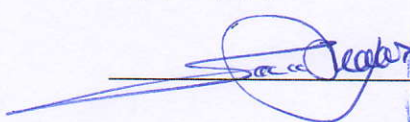
Суроғи муқарриз:

734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш.Душанбе, кӯчаи Сино 64/60.
Тел.: (+992) 93-442-77-07

Имзои **Х.М.Тошов**ро тасдиқ мекунам.

Садори Раёсати рушди кадрӣ

МДТ «ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино»

Сафарзода Б.И.

Суроғи муассиса:

734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш.Душанбе, Сино 29-31.
Тел.: (+992 37) 22353496;
E-mail: info@tajmedun.tj

« 14 » 08 соли 2026